Boekenbox
Betekenisvolle Momenten

Informatief

Inspirerend

Voor formele en informele zorgverleners

…

Een tas vol boeken ter inspiratie om betekenisvolle en persoonsgerichte tijdsbesteding aan te bieden personen met DEMENTIE

Handleiding

Beste mantelzorger, vrijwilliger,

Beste referentiepersoon dementie, beste hulpverlener,

Fijn dat je de 'Boekenbox voor Betekenisvolle en Persoonsgerichte Momenten' voor personen met dementie leent bij Expertisecentrum Dementie Contact ("ECD Contact")!

Om snel aan de slag te kunnen gaan, vind je in deze handleiding meer informatie over de inhoud en de werkwijze van deze box en alle boeken terug.

Een aantal praktische puntjes:

- Mogen we vragen dat je de materialen even controleert vooraleer je de boekenbox terug inlevert bij ons? Je vindt vooraan een materialenlijst.
- Deze box is bedoeld ter inspiratie. Je kan de boeken, voor aankoop, steeds online terugvinden indien ze nog te verkrijgen zijn. **Het is, wegens de regelgeving rond auteursrechten ,niet toegestaan om teksten te kopiëren uit de boeken die in de handel te verkrijgen zijn !**
- Mocht je vragen hebben: achteraan in deze handleiding kan je onze contactgegevens terugvinden.

Alvast veel succes !

Inhoudstafel

- ✓ Inleiding: p. 5
- ✓ Werkwijze: p.7
- ✓ Betekenisvolle activiteiten: p. 8
- ✓ Schaal voor subjectief welbevinden: p. 9
- ✓ Boeken: p. 10 - 21

1. Een betekenisvol activiteitenaanbod in je organisatie.

Titel	Bron
Betekenisvolle activiteiten Methode	Cornelis; Vanbosseghem; Desmet; De Vriendt
Protocol Betekenisvolle activiteiten methode	Arteveldhogeschool
Clever Doelen bepalen in de eerste lijn	De Vriendt; Gauwe; Van de Velde
Mangomoment	Kris Vanhaecht

2. Inspirerende activiteiten

Titel	Bron
Creativiteit alom…ook als je leeft met FTD.	Ronny en Patrick
Spel en bewegen in groep	Gea Savonije & Els Wouda
Samen terug naar vroeger	Gea Savonije & Els Wouda
Koëke wie vreuger	WZC De Voorzienigheid
101 ideeën	Optimum C
De activiteitengids	Monika Eberhart
100 activiteiten voor mensen met dementie	Alzheimer Nederland

Expertisecentrum Dementie Contact

3. Samen reminisceren / voorleesboeken

Titel	Bron
Om nooit meer te vergeten	Hilleken Lucassen
In mijn koffer op zolder	José Franssen
Ik weet nog goed	Joke de Jonge
Onvergetelijk	Een dementievriendelijk inspiratieboek Stadsarchief Tongeren 2017
Een stralende zomer	YoLie vzw
De lente verwent je	YoLie vzw
Vandaag is mijn vierdag	Robin Biets en Peggy Lavaerts
Vroeger was alles anders	Korneel De Rynck
Opa schrijft over toen, voor later	Imagebooks
Moeder – Voorleespakket	LINC
De AlzheimerMuziekGeluk.nl vragenlijst	www.alzheimermuziekgeluk.nl
Gedichten	Algemene voorbeelden
Mijn belevingswijzer	www.ecdcontact.be

✓ Bijlage: p.21

1. Schaal voor subjectief welbevinden

✓ Informatie en contact: p.22

Inleiding

Hoe kan ik de persoon met dementie ondersteunen om zijn dag op een zinvolle, betekenisvolle manier door te brengen?

Hoe kan ik nog meer inzetten op persoonsgerichte zorg?

Wat zijn activiteiten die we individueel of in groep kunnen aanbieden voor personen met dementie.

Dit zijn vragen die op regelmatig basis toekomen bij het Expertisecentrum Dementie.

Persoonsgerichte zorg en kwaliteitsvol leven staat centraal in de zorg voor personen met dementie.

Het referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie – IK,JIJ, SAMEN MENS (Dely, Verschraegen & Steyaert – is een inspiratiewerk voor alle zorgvoorzieningen die met mensen met dementie en hun mantelzorgers in contact komen.

Hier kan je alvast heel wat inspiratie terugvinden over persoonsgerichte zorg.

Daarnaast hebben we de boeken uit de boekenkast van ECD Contact rond dit thema gebundeld in deze boekenbox.

Deze boekenbox is een aanvulling op een pakket van 5 inspiratievolle initiatieven:

- Brochure ‘ Op bezoek bij,….’ (gratis te downloaden via www.ecdcontact.be)
- Boekenbox Betekenisvolle Momenten
- Inspiratiekoffer Betekenisvolle Momenten
- Inspiratiekoffer Zintuiggerichte Prikkels – Basale Stimulatie’
- E – learning ‘Meer Mens Zien’: Of je nu vrijwilliger, stagiair of zorgverlener bent, ‘Meer Mens Zien’ is dé e-learning die jou helpt om het verschil te maken voor mensen met dementie. Samen gaan we op een boeiende ontdekkingsreis door het zorglandschap, waar we nieuwe inzichten verkennen en praktische vaardigheden aanscherpen. Met herkenbare casussen en momenten van zelfreflectie leer je écht zien wat belangrijk is voor mensen met dementie. In slechts 45 minuten verrijk je je kennis en vaardigheden, zodat je in elke zorgcontext kunt bijdragen aan warme, mensgerichte zorg. https://infocentrum.dementie.be/product/e-learning-meer-mens-zien/

We hopen alle hulpverleners die in contact komen met personen met dementie op deze manier te inspireren in hun zoektocht naar een betekenisvolle en persoonsgerichte daginvulling voor personen met dementie.

Expertisecentrum Dementie Contact

Extra inspiratie kan je ook vinden in recente publicatie van de verjaardagskalender ‘Onvergetelijk’.

Een verjaardagskalender voor wie zorgt voor iemand met dementie – 365 dagen inspiratie om samen van het leven te genieten.

Met deze verjaardagskalender blijf je als mantelzorger, vriend of familie van iemand met dementie van het leven genieten. De kalender is een inspiratiebron voor elke dag. Een levensboek maken, samen koken, een dag naar zee, een slaapritueel invoeren, … Je vindt er 65 pagina’s vol ideeën voor ontspannende, fijne dagbesteding.

De verjaardagskalender is te koop in de Standaard Boekhandel en ook te bestellen via de webshop van Expertisecentrum Dementie Vlaanderen.

Probeer los te laten wie iemand voorheen was en kijk met een ‘nieuwe’ en ‘open mind’ naar wie die persoon nu is. Kijk naar wat men wel nog kan, los van de beperkingen.

Dan stap je naar binnen en maak je contact.

Iedere persoon is anders, ieder dementieproces is anders. Het kan soms een zoektocht zijn en een pasklaar antwoord is er niet. Maar probeer, kijk en geniet van de mooie contactmomenten die tot stand kunnen komen door het aanbieden van de mogelijkheid om samen zinvol de tijd door te brengen.

Werkt iets niet, sluit het af en probeer een ander moment iets anders of hetzelfde maar op een andere manier. Ga de uitdaging aan en durf.

“Dagbesteding draag bij tot de kwaliteit van leven, als die aansluit bij iemands leefwereld. Betekenisvolle dagbesteding is een breed begrip. Het gaat om eender welke door een persoon gekozen activiteit, hoe groot of hoe klein die ook mag zijn. Een persoonsondersteunende omgeving nodigt hiertoe uit omdat mensen zich sneller aangesproken voelen om iets te doen als er herkenbare en betekenisvolle prikkels zijn.” (Dely, 2018 in ‘Ik, jij , samen mens, een referentiekader voor kwaliteit van leven, wonen en zorg voor personen met dementie.’)

Expertisecentrum Dementie Contact

Werkwijze

Net als de noden van iedere persoon (met dementie) verschillen, verschillen ook wij als zorgverlener. Hoe jij persoonsgerichte zorg aanpakt, welke activiteiten binnen jouw tijd en organisatie passen, welke noden je collega's hebben, …het verschilt allemaal.

Deze boekenbox dient als inspiratie voor formele en informele zorgverleners. Ga je graag zelf aan de slag maar zoek je net wat meer inspiratie dan kan je dit misschien terugvinden in een van deze boeken.

We deelden de boeken op in volgens 3 thema's:

1.Een betekenisvol activiteitenaanbod in je organisatie.

2. Inspirerende activiteiten

3. Samen reminisceren / voorleesboeken

Enkele tips:

- Blijf zo dicht mogelijk bij de beleefwereld van de persoon met dementie en diens huidige interesses.
- Biedt structuur en herkenning.
- Zorg voor een juiste omgeving en schakel eventueel storende prikkels uit
- Pas de bestaande daginvulling aan door te vereenvoudigen. Ondersteun waar nodig met stappenplannen.
- De concentratieduur vermindert naarmate het dementieproces vordert, hou hier rekening mee. Biedt liever een korte actie aan dan langdurig.
- Ontdek samen nieuwe dingen.
- Zorg steeds voor een positief gevoel bij afronding, dit gevoel blijft vaak langer hangen dan de herinnering.
- De natuur, dieren, kinderen en muziek blijken vaak succes te hebben in het activeren van de persoon met dementie.

In deze gids verwijzen we ook naar de 'Waardeschaal subjectief welbevinden bij ouderen met dementie' (Thomas More, WSW- dementie) om na te gaan hoe men het persoonlijk welbevinden van de persoon met dementie kan vergroten. Dit kan een hulpmiddel zijn om sneller te achterhalen wat de interesses en noden van de persoon met dementie nu zijn. Het is gebaseerd op de empowerende principes en laat ouderen met dementie toe om via hun observeerbaar gedrag duidelijk te maken waar de kwaliteit van hun welbevinden door bepaald wordt.

We hopen dat deze box inspirerend kan zijn voor een ieder die in contact komt met dementie.

Team Expertisecentrum Dementie Contact

Expertisecentrum Dementie Contact

Betekenisvolle activiteiten

Het boek ‘ Betekenisvolle activiteiten methode. Een multidisciplinaire aanpak voor bewoners van woonzorgcentra’ biedt een kijk op wanneer een activiteit betekenisvol is. Eveneens formuleren zij een aanpak waarin zorgverleners en bewoners kunnen samenwerken aan betekenisvolle activiteiten.(Cornelis, Vanbosseghem, Desmet, De Vriendt, 2018)

De hele dag door voert iedereen activiteiten uit. Van zodra we opstaan tot wanneer we opnieuw gaan slapen, zijn we ‘ bezig’ en voeren we verschillende activiteiten uit. We doen die activiteiten om verschillende redenen. Enerzijds zijn ze noodzakelijk en hebben ze een nut: zonder boodschappen zal er bij Charles geen eten op tafel komen, zonder opruimen zal de woning van Eliane er niet netjes bij liggen. Anderzijds voeren we activiteiten ook uit omdat we ze leuk vinden of omdat ze ons een bepaald gevoel geven: Rosa vindt het bijvoorbeeld gezellig om met haar vriendinnen te gaan eten. Bovendien bieden activiteiten structuur in de tijd; Rogette tuiniert enkel in de zomer terwijl ze zich in de winter graag bezig houdt met naaien.

Activiteiten zijn belangrijk, omdat ze ervoor zorgen dat iemand zich goed voelt in het dagelijkse leven. Meer nog, ze bepalen en vormen ook iemands identiteit.

Activiteiten kunnen daardoor écht betekenisvol zijn. Elke activiteit kan betekenisvol zijn, maar er bestaat niet één soort, vorm of type van ‘ betekenisvolle activiteiten’. Er zijn verschillende soorten en vormen van activiteiten die in de literatuur op andere manieren worden benoemd en volgens verschillende typologieën ingedeeld worden.

Eveneens worden in het boek een aantal punten besproken die ervoor zorgen dat een activiteit betekenisvol is:

- Sluiten aan bij het normale dagelijkse leven
- Komen tot stand door middel van inspraak
- Zijn uitdagend
- Doen een beroep op talenten van bewoners en zorgverleners
- Vinden plaats in een omgeving waarin een ‘welkom thuis’ – gevoel heerst
- Zorgen voor sociaal contact
- …

Ook wanneer iemand de diagnose dementie heeft is het belangrijk dat ‘ men van betekenis mag zijn’.

Schaal voor subjectief welbevinden

De 'Waardeschaal subjectief welbevinden bij ouderen met dementie' werd ontwikkeld als bachelorproef ergotherapie onder leiding van Koen Geenen van de Thomas More Hogeschool.

Deze waardeschaal is een gestandaardiseerde observatieschaal om het subjectief welbevinden van ouderen met dementie in kaart te brengen. Het is gebaseerd op de empowerende principes en laat ouderen met dementie toe om via hun observeerbaar gedrag duidelijk te maken waar de kwaliteit van hun welbevinden door bepaald wordt.

De schaal heeft tot doel om gericht accenten te leggen in de doelbepaling van de bewoners. Dit sluit aan bij de methodiek van cliëntgericht werken, belevingsgerichte benadering en persoonsgerichte zorg. De doelbepaling is interdisciplinair en past binnen een empowerende basishouding waar iedereen de vraag van de oudere tracht de beantwoorden.

De uitkomst van deze observatieschaal kan ook voor de familie een hulpmiddel zijn om hun bezoek te richten op het kerngebied van het subjectief welbevinden. Hier is zeker een rol weggelegd voor de professionelen die de familie kan coachen in het opnemen van deze nieuwe bezoekinvulling.

De zes domeinen die beoordeeld worden zijn gebaseerd op het rationeel model van het subjectief welbevinden van Marcoen en Grommen (2006).

- Het psychisch welbevinden
- Het lichamelijk welbevinden
- Het sociaal welbevinden
- Het materieel welbevinden
- Het cultureel welbevinden
- Het existentieel welbevinden

Het concept Subjectief welbevinden, de werkwijze van de waardeschaal en het meetinstrument kan u terugvinden in de bijlage of via de link: https://wswdementie.weebly.com/

Bronnen :

Thomas More Hogeschool – WSW dementie – Bachelor ergotherapie

Expertisecentrum Dementie Contact

Boeken

1. Een betekenisvol activiteitenaanbod in je organisatie.

Betekenisvolle Activiteiten Methode

Protocol Betekenisvolle Activiteiten Methode

Arteveldehogeschool Gent (2018)

Een multidisciplinaire en praktijkgerichte aanpak voor bewoners van woonzorgcentra

De Betekenisvolle Activiteiten Methode (BAM) wil zorgverleners en bewoners op een systematische manier laten samenwerken aan betekenisvolle activiteiten. Dat zijn alle mogelijke activiteiten die een bewoner vrijwillig kiest. Ze hebben een positieve invloed op de fysieke en geestelijke gezondheid en zijn belangrijk voor de levenskwaliteit en levenszin.

De BAM bestaat uit vier opeenvolgende fasen die elkaar onderling ook beïnvloeden. Je vertrekt telkens vanuit een dialoog en neemt samen beslissingen. Het model helpt je op weg met voorbeeldvragen, vragenlijsten, meetinstrumenten en notitiekaders.

De Vriendt; Gauwe; Van de Velde

Onderzoekers van de Arteveldehogeschool ontwikkelden een tool dat doelgerichte zorg faciliteert: het CLEVER protocol. CLEVER vertrekt vanuit betekenisvolle activiteiten van de persoon met de zorg- en ondersteuningsnood en ondersteunt het gesprek tussen de persoon en de hulpverlener om de doelen van de persoon helder te krijgen. Betekenisvolle activiteiten zijn immers cruciaal in het leven van individuen. Ze zijn bij wijze van spreken noodzakelijk voor een lang, gezond en gelukkig leven. Door het gesprek daarover aan te gaan en samen doelen te identificeren wordt de regie bij de persoon zelf gelegd.

In dit boek wordt CLEVER stap voor stap uitgelegd en wordt stil gestaan bij de noodzakelijke randvoorwaarden om doelgerichte zorg te realiseren.

Kris Vanhaecht

Het inmiddels bekende fenomeen Mangomoment ontstond in een Belgisch ziekenhuis..
Mangomomenten: momenten van grote waarde die ontstaan via kleine, onverwachte

Expertisecentrum
Dementie
Contact

gebaren die geen of weinig tijd, geld en moeite kosten. Iedereen heeft behoefte aan warme zorg. Maar dat is niet vanzelfsprekend in deze drukke tijden.

Dit boek helpt je op weg om in het dagelijkse leven, zowel persoonlijk als professioneel, kleine momenten van grote waarde te creëren voor de mensen om je heen en zo hun geluk en je eigen voldoening te vergroten. Tal van waargebeurde verhalen uit zowel Vlaanderen als Nederland, doorspekt met prachtige portretfoto's, inspireren en motiveren je in je zoektocht naar warmere zorg, meer veerkracht en positiviteit. Daarnaast bieden reflecties van internationale experts inzicht in de zin en haalbaarheid van Mangomomenten. Kris Vanhaecht (KU Leuven) doceert kwaliteit en patiëntveiligheid in de gezondheidszorg. Hij ontwikkelde en onderzocht het concept Mangomoment samen met zijn team van medeauteurs en met de steun van Kom op tegen Kanker en vele zorg-organisaties in Nederland en België. Filip Decruynaere schreef twaalf interviews uit het onderzoek uit tot de pakkende verhalen die je in dit boek leest. (www.mangomoment.org).

2. Inspirerende activiteiten

Creativiteit alom…ook als je leeft met FTD.

Ronny en Patrick
(niet verkrijgbaar)

Het fotoboek "Creativiteit alom... ook als je leeft met FTD." biedt een bijzondere kijk op de creativiteit van mensen met frontotemporale dementie (FTD). Het toont aan dat, ondanks de uitdagingen van deze vorm van dementie, er een sterke focus en aandacht kan zijn voor betekenisvolle activiteiten. De foto's in het boek laten het werk zien van Patrick, een vijftiger die leeft met de gedragsvariant van FTD. Zijn creativiteit en doorzettingsvermogen zijn inspirerend. Patrick's partner, die nooit had gedacht dat hij zulke artistieke werken kon maken, staat versteld van hoe mooi en zorgvuldig hij zijn projecten steeds afwerkt. Laat je inspireren door dit fotoboek, dat niet alleen prachtige beelden biedt, maar ook nieuwe inzichten geeft in hoe waardevolle activiteiten voor mensen met FTD kunnen worden vormgegeven. "Creativiteit alom..." bewijst dat talent en passie ook in moeilijke omstandigheden tot bloei kunnen komen.

Spel en bewegen in de groep
(Gea Savonije, Els Wouda)

Bohn Stafleu van Loghum

Dit boek biedt 37 toepasselijke en zeer gevarieerde onderwerpen over het thema ‘ spel en bewegen’ en is daarmee een praktische en creatieve inspiratiebron.

Samen terug naar vroeger
(Gea Savonije, Els Wouda)

Bohn Stafleu Van Loghum

Dit boek biedt 35 toepasselijke en zeer gevarieerde onderwerpen over dit thema en is daarmee een praktische en creatieve inspiratiebron voor activiteitenbegeleiders. De activiteiten zijn op systematische wijze uitgewerkt en beschreven. Bij ieder onderwerp staan details vermeld over de voorbereidingstijd, de duur, de groepsgrootte, de begeleiding en het instapniveau van de oudere. De activiteiten zijn onderverdeeld in rubrieken, herkenbaar aan de eigen kleur.

Koëke wie vreuger
(WZC De Voorzienigheid te Bocholt)

Woon-en zorgcentrum De Voorzienigheid doet al verschillende jaren mee met de actie Music for Life van Studio Brussel. Zij steunen hier als goed doel de Alzheimerliga Vlaanderen. In 2018 werd beslist om een kookboekje uit te geven. Dit bewonerskookboek is ontstaan uit de levensgeschiedenis van bewoners, uit de wekelijkse kookvoormiddagen waar

traditionele maar ook originele recepten gedeeld worden. Dit boekje kan inspirerend zijn om zelf aan de slag te gaan met je naaste met dementie.

Optimum C

Begin 2018 lanceerde Optimum C een oproep naar ideeën rond zinvolle dagbesteding. De ambitie was om de creativiteit vanop het terrein te helpen verspreiden. In samenwerking met Expertisecentrum Dementie Vlaanderen, het Forum Palliatieve zorg,www.harwerken.be en OKRA 55+ werden 101 ideeën gebundeld ter inspiratie.

Monika Eberhart

Monika Eberhart (1965) kwam op twintigjarige leeftijd tijdens haar eerste baan in de thuiszorg voor het eerst in contact met mensen met dementie. Toen nog als huishoudelijke hulp. Al snel ging haar voorkeur uit naar werken met deze doelgroep, mede door de natuurlijke klik die ze tijdens haar werk bleek te hebben met mensen met dementie. Later volgde ze de opleiding verzorgende individuele gezondheidszorg (VIG) en MMZ4 (medewerker maatschappelijke zorg), beide met als specialisatie Dementie.
Gaandeweg ontwikkelde ze tijdens het werken met mensen met dementie een grote passie voor deze doelgroep. Met name omdat ze het zo mooi vindt om een glimlach te toveren op de gezichten van mensen die door hun ziekte zo de weg kwijt kunnen zijn.
Om anderen te helpen in het ontdekken van activiteiten die je kunt doen met mensen met dementie besloot ze haar kennis, ontstaan vanuit opleiding en werkervaring, op papier te zetten in de vorm van deze activiteitengids.

100 activiteiten voor mensen met dementie	https://www.alzheimer-nederland.nl/100-activiteiten-voor-mensen-met-dementie

Alzheimer Nederland zet ruim honderd activiteiten op een rij ter inspiratie om activiteiten te ondernemen, samen of op afstand en dit opgedeeld in verschillende categorieën.

3. Samen reminisceren / voorleesboeken

Om nooit meer te vergeten (Hilleken Lucassen) Bohn Stafleu van Loghum	

Als je in je directe omgeving met dementie te maken krijgt, wordt er veel van je gevraagd. Het verlies van het contact met de persoon met dementie is vaak het moeilijkst. Degene van wie je houdt is er nog wel, maar het is niet meer de persoon die je kende. Het maken van een herinneringsboek kan je helpen het contact met de persoon met dementie te verbeteren en zo lang mogelijk te behouden. Om nooit meer te vergeten is een handvat om samen herinneringen op te halen en die vast te leggen in een herinneringsboek.

Om nooit meer te vergeten is opgedeeld in twee delen. In het eerste deel wordt het verhaal verteld van Barbara en haar tante Geert, die lijdt aan de ziekte van Alzheimer. Centraal hierin staat de rol die het herinneringsboek speelt bij de manier waarop Barbara omgaat met de situatie die de ziekte van haar tante met zich meebrengt. Het tweede deel is een handleiding waarin je leest hoe je samen een herinneringsboek kunt maken.

In mijn koffer op zolder José Franssen Bohn Stafleu van Loghum	

Expertisecentrum Dementie Contact

In mijn koffer op zolder is een boek barstensvol verhalen over vroeger. Zeventwintig ouderen schreven over gebeurtenissen en ervaringen uit hun eigen leven. Verhalen over lentes en liefdes van toen, de eerste auto, een baljurk en het badhuis. Verhalen over huizen en geuren van vroeger. Verhalen over zakgeld, zondagmorgens en zomeruitstapjes. Verhalen over oorlog en bevrijding, vaders en moeders, feesten en verdriet. Verhalen die eigen herinneringen op zullen roepen. In aanvullende interviews vertellen de ouderen wat het schrijven van die levensverhalen voor hen betekend heeft. Ouderen willen hun verhalen doorgeven, de balans opmaken, terugblikken op het geleefde leven, orde scheppen in hun eigen herinneringen of met zichzelf in het reine komen. In mijn koffer op zolder is een leesboek voor op het nachtkastje, in de luie stoel en aan de ontbijttafel. Verhalen van ouderen voor ouderen en ook voor degenen die belangstelling hebben voor hun geschiedenis. Maar het is ook een voorleesboek: als we verhalen voorlezen aan geliefden, vaders, moeders en oude mensen die we kennen, worden nieuwe verhalen wakker en komen we in gesprek met elkaar over vroeger.

Ik weet nog goed
(Joke de Jonge)

SWP Uitgeverij B.V.

Dat haar schoonmoeder getroffen werd door dementie was voor Joke de Jonge aanleiding om te onderzoeken of zij mensen met beginnende dementie een plezier zou kunnen doen met speciaal voor hen geschreven verhalen. Na zich grondig verdiept te hebben in dementie en lezen, zette zij een pilot project op om in de praktijk verhalen uit te proberen en deze verder te ontwikkelen. In actieve samenwerking met een vaste groep mensen met beginnende dementie uit het Odensehuis (een laagdrempelig inloophuis) kwam zij tot de bundel voorleesverhalen Ik weet nog goed….

Geuren (een versgebakken appeltaart, doorgekookte spruitjes) en geluiden (de bakelieten telefoon, het malen van koffie) nemen daarbij een belangrijke plaats in, omdat zij mensen snel meenemen naar vroeger, waarbij beeldmateriaal (de strenge winter van 1963, zomerse waterpret) de sfeer van de verhalen nog eens ondersteunt.

Naast verhalen, activiteiten en sfeerpagina's, is in het boek een praktisch deel opgenomen,' Aan de slag', dat bestaat uit talrijke aanwijzingen en suggesties om in welke vorm van dagbesteding dan ook met een groep mensen te kunnen werken. Denk daarbij aan

Expertisecentrum Dementie Contact

werkvormen als reminisceren, geuren en geluiden gebruiken, met elkaar liedjes zingen, gedichten lezen, muziek beluisteren en met elkaar activiteiten ondernemen. ‘ Aan de slag’ is niet alleen bestemd voor activiteitenbegeleider, verzorgende en vrijwilligers, ook voor mensen in de privésfeer zijn er veel tips uit te halen. Het pas helemaal in de lijn van de weg die wij als samenleving in willen slaan; de weg naar een dementievriendelijke samenleving.

Onvergetelijk
Een dementievriendelijk inspiratieboek
Stadsarchief Tongeren 2017

Naar aanleiding van de erfgoeddag ‘Zorg’ op 23 april realiseerde het stadsarchief van Tongeren het **inspiratieboekje** ‘ONVERGETELIJK’. In het boekje worden, aan de hand van 9 thema’s, vooral veel foto’s getoond van het leven in Tongeren in en rond de jaren 1950. Op die manier worden mensen met dementie gestimuleerd in het ophalen van herinneringen.

Maar er staan ook liedjes in het boekje, liedjes van vroeger, maar die we nu vaak ook nog kennen. Bij elk liedje staat een QR-code. Zo kan iedereen die over een smartphone beschikt, deze code scannen en onmiddellijk naar het liedje luisteren. Op deze manier kunnen bijvoorbeeld zelfs een oma en haar kleinzoon hun band versterken

De lente verwent je

YoLie vzw
Joke Liebens
Nieuwland 19
3600 Genk
Liebens.joke@telenet.be

Een stralende zomer

YoLie vzw
Joke Liebens
Nieuwland 19
3600 Genk
Liebens.joke@telenet.be

Expertisecentrum Dementie Contact

Deze boekjes bestaan uit: gedichten, verhalen en teksten, liedjes, illustraties, afbeeldingen, vragen over vroeger en nu gericht naar personen met dementie.

Meer info kan je terugvinden via Yolie VZW ,https://yolievzw.com/

Robin Biets en Peggy Lavaerts

Met dit voorleesboek kun je als familie of zorgverlener aan de verjaardag van een persoon met dementie een originele toets geven. Aan de hand van een chronologische opbouw, prachtige illustraties en eenvoudige tekst begeleidt Vandaag is mijn vierdag je door de hele dag. Tijdens het voorlezen zal de jarige telkens opnieuw op een positieve manier gestimuleerd worden tot communicatie en interactie. Met zintuiglijke stimuli wordt de jarige bovendien geprikkeld en verder bewustgemaakt van het verjaardaggebeuren. Om alles in goede banen te leiden, bevat dit boek ook een handleiding voor de voorlezer. Hierin staan nuttige tips om het verjaardagsverhaal persoonlijk te maken. Zo vormt het boek als het ware een brug tussen verhaal en realiteit, waarbij heel wat passages effectief uitgevoerd kunnen worden, zodat het geheel ook tastbaar wordt. Elke verjaardag telt, maar deze wordt wel heel speciaal!

Korneel De Rynck

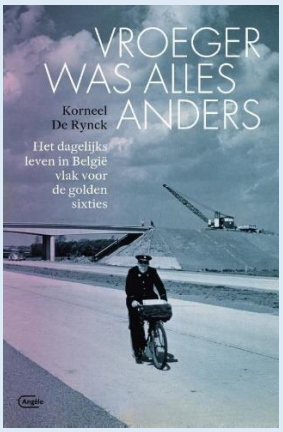

Een mooi (voor)leesboek voor de ouderen van nu. Ideaal om samen de reminisceren en te mijmeren over vroeger. Sinds de golden sixties nam de welvaart in België spectaculair toe en veranderde het dagelijks leven op alle vlakken. Als kind van de moderne tijd heeft historicus en schrijver Korneel De Rynck nooit iets anders gekend. Maar hoe zag het leven eruit vlak vóór die stroomversnelling, ingeluid door Expo 58? ‘Vroeger was alles anders’

reconstrueert in woord en beeld het leven aan het einde van de jaren vijftig. Het brengt voor even de oude tijd, de jaren stillekes, terug. Dit boek gaat over schepjes cichorei in de koffie, buurtcinema's en stoffige kolenkachels. Maar ook over telegrammen, bedevaarten naar Lourdes en toiletten buiten het huis. Vroeger was alles anders. Of toch zeer veel. Verrassend voor jongere generaties, en heel herkenbaar voor wie een dagje ouder is.

'Opa schrijft over toen, voor later';

Samen het Levensverhaal van oma/opa schrijven

Een levensverhaal of levensboek kan een belangrijke functie voor iemand vervullen. Maar ook voor diens omgeving kan het verhaal of boek van belang zijn. Het kan dan gaan om mensen van wie de hoofdpersoon zorg en ondersteuning krijgt, zoals familieleden en zorgverleners. Maar ook kleinkinderen kunnen hier een waardevolle rol in vervullen.

Aan de hand van het boek 'Oma, vertel eens' of 'Opa schrijft over toen, voor later' kan je levensverhalen introduceren bij de leerlingen. Deze boeken kunnen inspireren om leerlingen aan de slag te laten gaan met levensverhalen. Wanneer herinneringen vervagen kunnen zij met hun boek terug waardevolle verhalen vertellen.

Tips om aan de slag te gaan met dit boek:

- Baken de vragen af
- Begin met de gemakkelijke vragen
- Beelden zeggen vaak meer dan 1000 woorden. Foto's , kaartjes, tekeningen laten het verhaal zien wat wordt verteld.

Met deze boeken laat je kinderen met belangstelling luisteren naar de verhalen van ouderen. Door de boeiende, leuke en onverwachte vragen in het boek in te vullen ontstaat er een uniek en persoonlijk boek. Zo is er altijd een blijvende herinnering.

Deze boeken kunnen een leuke cadeautip zijn voor oma's en opa's, ook wanneer dementie (nog) niet aan de orde is.

Zoek een hulpverlener in je buurt die je tips kan geven en eventueel kan begeleiden hier in.

Expertisecentrum Dementie Contact

Mijn belevingswijzer Expertisecentrum Dementie Contact www.ecdcontact.be	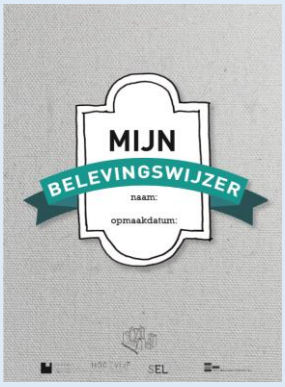

De persoon met beginnende dementie kan hierin zijn levensgeschiedenis, wensen en behoeften kenbaar maken om persoonsgericht en belevingsgericht verzorgd te worden. Deze wijzer kan samen met de mantelzorger(s) en hulpverleners worden opgemaakt. Je kan toestemming geven om de belevingswijzer te laten inkijken door zorg- en hulpverleners als het je niet meer lukt om je wensen en behoeften duidelijk te maken.

Gedichten	Algemene voorbeelden

Korte gedichten of mooie foto's kunnen aanleiding geven tot mooie gesprekken.

Kies een kort gedicht rond een thema of zoek naar gedichten die de persoon leerde in zijn kindertijd. Lees ze voor en laat ze aanvullen als dit mogelijk is. Fouten mogen, als het maar rijmt.

Moeder – Voorleespakket	Voorleespakketten | www.linc-vzw.be

Mensen maken verhalen en verhalen maken mensen'. Door verhalen voor te lezen komen ze nog meer tot leven en spreken ze tot de verbeelding. LINC biedt daarom een waaier van voorleespakketjes aan, met verschillende thema's, die je aanzetten om er interactief mee aan de slag te gaan. Met deze pakketjes kan je je telkens verdiepen in een ander onderwerp of maak je kennis met een bepaalde auteur. Fijn om te gebruiken in de bib, in je organisatie, het buurthuis, dienstencentrum of woonzorgcentra! Of gewoon thuis.. Kant en klaar, je kan er meteen mee aan de slag gaan!

Het Moeder – voorleespakket in deze boekenbox is slechts 1 van de vele uitgewerkte thema's die terug te vinden zijn op de website.

De AlzheimerMuziekGeluk.nl vragenlijst	www.alzheimermuziekgeluk.nl

Op de website https://www.alzheimermuziekgeluk.nl/ kan je heel wat inspirerende muzieklijsten terugvinden die af te spelen zijn op spotify. Van muziek om wakker te worden tot muziek om te bewegen of gewoon voor een vrolijk gevoel.

Bijlagen

Bijlage 1: Schaal voor subjectief welbevinden voor personen met dementie.

https://wswdementie.weebly.com/

Informatie en contact

Basisinformatie over dementie is te vinden via:

- www.dementie.be
- www.omgaanmetdementie.be
- www.ecdcontact.be
- www.onthoumens.be
- www.alzheimerliga.be
- www.jongdementie.be
- Portaalsite dementie Vlaanderen: www.dementie.vlaanderen

Deze “Boekenbox Betekenisvolle Momenten” is een realisatie van Expertisecentrum Dementie Contact.

Expertisecentrum Dementie Contact

Hogevijf

Hadewychlaan 74

3500 Hasselt

011/88.83.84

ecd.contact@hogevijf.be

www.ecdcontact.be